

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

צב א ב מיי פ"כ מהל'
אסורי ביאה הלכ' יא:
צב ג מיי שם הלכה ה':

תוספות רי"ד

ת"ש חזקה כהונה נשיאות כפים וחילוק גרנות ועדות. פי' המורה אם באו עדים ואומרים שהוא כהן וכגון שמכירים את אביו ואת אמו ועדות חזקה הוא בתמי ה"ק עדות הבא מכת חזקה כחזקה. פי' כהונה דאית לקמיה דר"א אמר מוחזקי בזה שהוא כהן א"ל מה ראית א"ל שקרא ראשון בבית א"ל בחזקת שהוא כהן או בחזקת שהוא גדול פי' בחכמה כדאמרין בעלמא רב קרי כהנה ואפי"ג דלא היה כהן א"ל שקרא אחרי לוי פי' דאי לא דכהן הוא אין לוי קורא אחרי ואמרין בהניזקין אין שם כהן נתפדה החבילה כלומר איבד לוי את זכותו והעלה ר"א כהונה ע"פ: שהוא דאתא לקמיה דר"ל א"ל מוחזקי בזה שהוא כהן א"ל מה ראית [א"ל] שקרא ראשון בבית א"ל ראת שחלק על הגורן א"ל ר"א ואם אין שם גורן בטלה כהונה. פי' המורה אם אין זורעים במקום. (א"י) תניא הרי שבא ואמר בני זה כהן הוא נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה דברי רבי א"ל ר"ח אם אתא מאמינו להאכילו בתרומה האמיננו להשיאו אשה. ואם איך מאמינו להשיאו אשה אל תאמיננו להאכילו בתרומה. פי' המורה רבי אני מאמינו להאכילו בתרומה שכן בידו להאכילו תרומה. ואינו מאמינו להשיאו אשה שכן אין בידו להשיאו אשה:

עדות הבאה מכת חזקה. פי' שאנו יודעין שהוא כהן מחמת הקורא אחרי שמוחק לן שהוא לוי: **שקרא אחרי** לוי. לפירוש ר"י הלוי שפירש בגיטין (נע: ועס) אם אין שם כהן נתפדה חבילה שקרא ישראל גדול לפני לוי יש לפרש הכא שקרא אחרי לוי קטן משראל שקרא אחרי: **שקרא לפניו בהן.** פירוש פעם אחת: **קרי שאמר בני זה ובהן הוא.** מדנקט בני זה וכהן הוא משמע שאינו ידוע לנו אם הוא בנו והוא צל להעיד שהוא בנו ושהוא כהן שאינו בן גרושה דאי ידוע לנו שהוא בנו הוה ליה למינקט בני זה כהן צלל וי"ו ומימה א"כ יהא נאמן לכולי עלמא לתרומה וליוחסין צמגו דאי צעי אמר אינו בני וי"ל דאפי"ג דאיכא מגו לא מהימן לדבריו קרוב הוא כדאמרין צהולין (יבמות דף מו. ושס) לדברין כוונת אמה ואין עדות לכותי ואין אדם נאמן לפסול את בנו ואפי"ג דרבי קאמר צמגון אני מנאמינו להאכילו בתרומה שהרי צידו להאכילו בתרומה אלמא אפי"ג דקרוב הוא לדבריו נאמן צמגו התם ודאי מהימנינו ליה משום דאית ליה מגו אפי"ג ידעין שהוא בנו אצל האי מגו אי הוה דעין שהוא בנו ליכא מגו: **נאמן דהאביו בתרומה.** פירוש אפי"ג דליכא אלא הוא שהוא קרוב דקסבר רבי אין מעלין מתרומה ליוחסין ואין נאמן להשיאו אשה פירוש להטורף עם אחר להשיאו אשה כיון שהוא קרוב והשתא אחי שפיר הא דאמר ר' חייא אם אמה מאמינו יחדי להאכילו בתרומה אפי"ג שהוא קרוב האמיננו עם אחר להשיאו אשה אצל אשה דפשיטא דאינו נאמן וצ"ה לא הוה אמר רבי חייא האמיננו לישא דלא מישתמיט שום תנא למימר דעד אחד כשר ליוחסין וצ"ה נמי אין לפרש דנאמן עם אחר להאכילו בתרומה דאי הוה נריך שני עדים בתרומה א"כ הוה סבר דמעלין מתרומה ליוחסין ואם כן היכי משכיר קרוב כיון דאינו נאמן להשיאו אשה וא"כ כיון דסבירא ליה דאין מעלין מתרומה ליוחסין אם

לאו כולוה פלוק. רוצן נשארנו צבצל דכתיב כל הקהל כאחד ארבע רבוא (שולח ג): ועדות. אם צלו עדים שהוא כהן שמתירין את אביו ואת אמו: ועדות חזקה היא. בתמיה וכי עדות חזקה קרי ליה: **עדות הנאה מכת חזקה.** העדות נקבל ונאכילו בתרומה כאילו ראינוהו אף לאומה חזקה שזה העיד: או **בחוקם שהוא גדול** כדאמרין בעלמא א (גיטין דף טז ע"ב): רב קרי צכנהי ואפי"ג דלאו כהן הוה: **שקרא אחרי לוי.** ואי לאו כהן הוא אין לוי קורא אחרי דאמרין במסכת גיטין (שס) אם אין שם כהן נתפדה חבילה ומפרישין דאין לוי קורא צמקום שאין כהן. ויש מפרשים נתפדה החבילה צמקום שאין כהן אם רוצה ישראל לקרות לפני לוי קורא דוקא דאין שם כהן אצל היכא דאיכא כהן לא נתפדה החבילה ולא יקרא ישראל גדול לפני לוי. והכא כהן אחר הוה התם הלכך אי לאו דהאי כהן הוה לא הוה לוי קרי אצתריה: **שקרא לפניו כהן.** ואי לאו דהאי לוי הוה לא היה קורא שני אלא שלישי שנים כהנים היו קורין לפניו והוא שלישי דהכי אמרינן במסכת גיטין (שס) אם אין שם לוי קורא כהן צמקומו: **ללויה.** לתת לו מעשר ראשון: **ואם אין שם גורן.** אם אין שם זורעי תבואה צמקומו: **וימנין.** פעם אחרת: **הדר.** ריש לקיש: **חזויה לרבי אלעזר בישות** אמר שמעת מיולי ע"ד ר' יוחנן ואם אין שם גורן בטלה כהונה ה"הדר נפחה ולא אמרת לן משמיה רבי ור' חייא חד העלה בן ע"פ אביו לכהונה וחד העלה אח ע"פ אחיו ללויה תסתים דר' העלה בן ע"פ אביו לכהונה דתניא יהרי שבא ואמר בני זה וכהן הוא נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה דברי רבי אמר לו ר' חייא אם אתא מאמינו להאכילו בתרומה האמיננו להשיאו אשה ואתא מאמינו להאכילו בתרומה ואתא מאמינו להשיאו אשה אל תאמיננו להאכילו בתרומה ואתא מאמינו להשיאו אשה שכן אין בידו להשיאו אשה:

לאו כולוה פלוק. רוצן נשארנו צבצל דכתיב כל הקהל כאחד ארבע רבוא (שולח ג): ועדות. אם צלו עדים שהוא כהן שמתירין את אביו ואת אמו: ועדות חזקה היא. בתמיה וכי עדות חזקה קרי ליה: **עדות הנאה מכת חזקה.** העדות נקבל ונאכילו בתרומה כאילו ראינוהו אף לאומה חזקה שזה העיד: או **בחוקם שהוא גדול** כדאמרין בעלמא א (גיטין דף טז ע"ב): רב קרי צכנהי ואפי"ג דלאו כהן הוה: **שקרא אחרי לוי.** ואי לאו כהן הוא אין לוי קורא אחרי דאמרין במסכת גיטין (שס) אם אין שם כהן נתפדה חבילה ומפרישין דאין לוי קורא צמקום שאין כהן. ויש מפרשים נתפדה החבילה צמקום שאין כהן אם רוצה ישראל לקרות לפני לוי קורא דוקא דאין שם כהן אצל היכא דאיכא כהן לא נתפדה החבילה ולא יקרא ישראל גדול לפני לוי. והכא כהן אחר הוה התם הלכך אי לאו דהאי כהן הוה לא הוה לוי קרי אצתריה: **שקרא לפניו כהן.** ואי לאו דהאי לוי הוה לא היה קורא שני אלא שלישי שנים כהנים היו קורין לפניו והוא שלישי דהכי אמרינן במסכת גיטין (שס) אם אין שם לוי קורא כהן צמקומו: **ללויה.** לתת לו מעשר ראשון: **ואם אין שם גורן.** אם אין שם זורעי תבואה צמקומו: **וימנין.** פעם אחרת: **הדר.** ריש לקיש: **חזויה לרבי אלעזר בישות** אמר שמעת מיולי ע"ד ר' יוחנן ואם אין שם גורן בטלה כהונה ה"הדר נפחה ולא אמרת לן משמיה רבי ור' חייא חד העלה בן ע"פ אביו לכהונה וחד העלה אח ע"פ אחיו ללויה תסתים דר' העלה בן ע"פ אביו לכהונה דתניא יהרי שבא ואמר בני זה וכהן הוא נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה דברי רבי אמר לו ר' חייא אם אתא מאמינו להאכילו בתרומה האמיננו להשיאו אשה ואתא מאמינו להאכילו בתרומה ואתא מאמינו להשיאו אשה אל תאמיננו להאכילו בתרומה ואתא מאמינו להשיאו אשה שכן אין בידו להשיאו אשה:

א) [מסות ה: 5] ופירושו תמלא צרשי סהדרין ט. ד"ה עבא וכו' אביו של ר"י וכו' על שם יפיו. א) [מגילה כג.] ד) [ע"י גיטין טז:] ופי"ג (ה) ופי"ג גרסינן לעיל שפיר כי מקטין מתרומה ליוחסין ה"מ בתרומה דאורייתא כ"י ומ"מ אינו סותר ראיתו דהשתא נמי יוכל לומר דאי לא תמלא הכי הכי הי פרכי דייחיה הא אלו לאסוקינהו לתרומה דאורייתא ועוד דהשתא להאי פירושא פשיטא ליה לתמלא דאין מעלין מתרומה דרבנן דח"ל אפי"ג דאורייתא וכ"ש ליוחסין לצ"ה צ"כ אינו ראהו ואין חזרו מדבריו דמעיקרא לא הביא ראהי מתרומה אלא משום דאכיל מדאורייתא. מ"א, ו) וליכא למימר ליה ליהודי צמקום שגמגון להאכילו בתרומה נאמן ע"ה להשיאו אשה דהא נאמן צמקום שגמגון מתרומה ליוחסין. מ"א, ו) ופי"ג ט"ו ח"י ודאין פ. ד"ה לא שני, ח) ועוד קדאמר שהוא כהן מעל כל אחד תלכו ואין לפרש שבדו להאכילו בתרומה צמקום שגמגון שיהי יוכל לומר אינו בני וכהן הוא דאי"כ להשיאו אשה נמי תמלא הכי. מ"ב) לא מירך והמירון שפטים זמלא. מ"ג.

מוסף רש"י

הדר חזויה לר"א בישות. החזיר ריש לקיש את פניו וסתכל צ"ה בפנים וזעפות, שבין ריש לקיש שמע ר"א דבר זה מפי רבי יוחנן, וכשתמיה לו לא אמרה צמון (מכות ה.) דבר נפחה. ר' יוחנן דמקרי צר נפחה צבולא הש"ס, כמו צ"מ פה:) מאן עיל צר נפחה, נראה למורי דלכיו של ר' יוחנן הוה נפחה, ולהכי מקרי צר נפחה, ואת דמפרכי צר נפחה על צ"ז ופי"ג (שחרדיו טז).

היה דרבי דלקמן צמסיה לפי תומו ונאמן בתרומה דרבנן אצל בתרומה דאורייתא לא מהימן והא לרבי כיון דס"ל דאין מעלין מתרומה ליוחסין אם כן ס"ל דמעלין מתרומה דרבנן לתרומה דאורייתא כדמשמע לעיל דכל היכא דאכיל בתרומה דרבנן קרי נמי בתרומה דאורייתא וי"ל דהאי דמזכירין למימר לעיל דמעלין מתרומה דרבנן לחלה דאורייתא או איפכא אשה משום דלא תקשי רבי אין מעלין מנשיאות כפים ליוחסין אצל רב אשי צבגול אפשר דסבירא ליה כמ"ד מעלין ועוד נראה דלכולי עלמא צין למאן דאמר מעלין מתרומה ליוחסין צין למאן דאמר אין מעלין מעלין מתרומה דגן תירוש ויזהר של א"י ואפי"ג היא דרבנן לחלה דאורייתא כיון שצומן המקדש הוא דאורייתא אצל תרומת פירות או תרומת חו"ל אין מעלין לכ"ע אפי"ג לתרומת דגן תירוש ויזהר של א"י דרבנן דדוקא בתרומת א"י או חלה דאורייתא צבוריא אמר מעלין מדרבנן דאורייתא אצל לא צבצל והיה דהגול צתרא איירי בתרומת פירות או חולה לארץ וכן מתני' דלקמן דנאמנים להעיד צבולין מה שראו צבוקטין ומוקי לה בתרומה דרבנן היינו בתרומת פירות או חולה לארץ ולמ"ד מעלין מתרומה ליוחסין אפי"ג מתרומת דגן תירוש ויזהר דא"י אפילו היא דרבנן מעלין דהא ר' יוסי ס"ל צ"פ יוצא דופן (מה מו): תרומה צומן הוה דרבנן דדוקא משום דקסבר חולקין תרומה לעצד צלא רבו הוא דאית ליה דאין מעלין הא אי הוה סבר דאין חולקין הוה מודה דמעלין והא דאמר לעיל מעיקרא אכול בתרומה דרבנן ע' ולצסוק אכול בתרומה דאורייתא לא מכת שחיו אוכלין צבולה קדשי הגבול אוכלין בתרומה דאורייתא אלא משום שחיו נושאים כפים צבולה שמעלין מנשיאות כפים לתרומה דאורייתא אפי"ג דרי אתם צבוקטם צמנה הייתם אוכלין צבולה כו' משמע שמתא אכילה היה מתירו אין לחוש צכך ולהוה לישנא דקאמר בתרומה דרבנן אכול דאורייתא לא אכול מה שלא העלם מנשיאות כפים לתרומה דאורייתא היינו משום דריע חוקייהו: **נאמן דהאביו בתרומה.** הקשה ריב"ס דתנן צפרק עשרה יוחסין (קדושין דף טז ע"ב) מי שילא הוא ואשתו למדינת הים וכשחזר הביא עמו צנים ומתה אשתו נריך להביא ראה על צניו ואינו נאמן להאכילם בתרומה כדמוכח התם צגמ' דתניא התם הביא ראה על הגדולים א"כ ראה על הקטנים ואמר רשב"ל עלה לא שנו אלא צבוקטין הגבול אצל ליוחסין לא והיכי קאמר רבי הכא דאב נאמן להאכילו בתרומה ומירך דרבי תנא הוא ופליג ור"מ אומר דהיה דקדושין אחיה כר' יהודה דאמר אין מעלין לכהונה ע"פ עד אחד וקדשי הגבול דהתם היינו לכל דבר קדושה כגון תרומה ונשיאות כפים ויוחסין והא דקאמר התם אצל ליוחסין לא היינו יוחסין לקרובה כגון לסקול ולשרוף על ידו דמסקי התם ר' יוחנן אמר אף ליוחסין ואודה ר' יוחנן לטעמיה דאמר סוקלין על החזקות' [א"כ הכא צאשתו עמו דאין נריך להביא ראה דאמר התם]: **שבירך דהאביו בתרומה.** ח' תימה אין נאמן אחרו על תרומה צהאי מגו הא אין צידו להאכילו אחר מיתה וא"כ אין זה מגו כמו שצמלינו ציש נוחלין (צ"צ קסו:) גצי צבור וצפרק צתרא דקדושין (דף ע"ה): דתניא יכיר יכירנו לאחרים מכאן אמר רבי יהודה נאמן אדם לומר זה בני צבור כו' למאי הלכתא אי לתת לו פי שנים אילו צעי למיתב ליה מתנה מי לא יהיב ליה לא צריכא צנכסם שפלו לו כשהוא גוסס אלמא אי לאו קרא לא הוה נאמן לפי שאין צידו וי"ל דלא דמי דהכא כיון דנאמן להאכילו צחייו משום דצידו סברא הוא דנאמן אפילו לאחר מיתה: צמסיה